

OBRAZAC
za prijavu na Konkurs za raspodjelu sredstava
za finansiranje projekata NVO

OPŠTINI BIJELO POLJE
Komisiji za raspodjelu sredstava nevladinim organizacijama

Nevladina organizacija „Bjelopoljski demokratski centar”
(naziv nevladine organizacije)

Podnosi

PRIJAVU
na Konkurs za raspodjelu sredstava za finansiranje projekata nevladinih
organizacija u 2017 godini,

sa projektom

Doprinos socijalnoj inkluziji Roma – „put do brže integracije u lokalnu zajednicu”

---

potpis podnosioca prijave

II

NAPOMENA

- ovaj dio obrasca popunjava ovlašteno lice NVO
- popunjavati ne koristeći skraćenice

Naziv NVO	NVO „Bjelopoljski demokratski centar”
Sjedište organizacije – adresa	Rasadnik bb, 84000 Bijelo Polje
Datum i broj registracije u registru nevladinih organizacija koji vodi nadležni organ državne uprave	17.07.2006godine,pod rojem 3603 broj rješenja 02-3531/06 Preregistrovana , 25.09.2012 godine Izvršene izmjene Statuta organizacije19.05.2017. rješenjem br.01-006/17- UPI-570/2 OD 15.06.2017
Oblast u kojoj organizacija djeluje	Demokratizacija društva , zaštita ljudskih i manjinskih prava ,socijalna zaštita i humanitarne djelatnosti.
Naziv projekta	Doprinos socijalnoj inkluziji Roma –„put do brže integracije u lokalnu zajednicu”
Ukupan budžet projekta	6.345,00EUR
Iznos koji se potražuje od Opštine/Komisije	6.345,00 EUR

OSTALO

(dodatne informacije o projektu)

Opština Bijelo Polje je usvojila Akcioni plan za integraciju Roma 28.12.2012godine kojim je planiran set mjera i aktivnosti za sve opšto integrisanje Roma u društvene tokove.Proces implementacije ovog plana ističe zaključno sa 2017 godinom.Iz tog razloga neophodno je izraditi i usvojiti novi dokument koji će planirati aktivnosti učešća Roma u Društvene procese ali i aktivnosti koje imaju za cilj da doprinesu rješavanju problema sa kojima se suočavaju Romi. Novi LPA za integrisanje Roma je značajan dokument koji će planirati aktivnosti u cilju bržeg integrisanja Roma na lokalnom nivou. Ni jedan program koji se finansira iz Fondova Evropske Unije neće biti dodijeljen institucijama niti organizacijama u koliko ne postoji dokument u ovom slučaju je to pomenuti Lokalni Akcioni plan.Preko IPA sredstava je moguće iskoristiti sredstva za realizaciju programa. Ovaj projekat ,osim što će doprinijeti socijalnoj inkluziji Roma ima i svoju širu dimenziju a to je sprečavanje iseljavanja Roma sa područja Opštine Bijelo Polje , iz razloga što Romi žive u neizvjesnosti i većina njih nema trajno riješeno stambeno pitanje.

Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da su gore navedeni podaci istiniti.

**Bijelo Polje,
Datum ;30.06.2017godina**

M.P.

.....
potpis ovlaštenog lica NVO

III

NAPOMENA

- ovaj dio obrasca popunjava Komisija

Naziv projekta _____

K R I T E R I J U M I		ČLANOVI KOMISIJE						
		B O D O V I						
1.	Vežanost projekta za oblasti utvrđene kao prioritetne za tu godinu							
2.	Nevladina organizacija ima reference i kapacitete za uspješnu realizaciju projekta							
3.	Ciljevi su specifični, dostižni, mjerljivi, realni i vremenski određeni							
4.	Jasna definicija ciljne grupe							
5.	Realna održivost projekta							
6.	Jasno definisan način praćenja realizacije projekta							
7.	Budžet realno prikazan i uskladjen sa aktivnostima							
8.	Kalendar aktivnosti sa što je moguće preciznije određenim rokovima ostvarenja ciljeva (precizan vremenski pregled)							
9.	Jasna raspodjela administrativnih odgovornosti (odgovorne osobe)							
10.	Administrativni troškovi ne prelaze 30% ukupnog budžeta projekta							
POJEDINAČNI ZBIR BODOVA ČLANOVA KOMISIJE								
UKUPNI ZBIR BODOVA ČLANOVA KOMISIJE								
KONAČNA OCJENA PROJEKTA								

PODRŽAN PROJEKAT U CJELINI

PODRŽAN PROJEKAT U DIJELU

IZNOS ODOBRENIH SREDSTAVA ..... EURA

Komisija je donijela Odluku o odbijanju jer je utvrdila da:

- Aktivnosti predviđene projektom već postoje i ne postoje opravdani razlozi za sprovođenje istih.*
- Projekat ne doprinosi rješavanju problema iz prioriternih oblasti .*
- Projektu nedostaje jasan prikaz rezultata –uspješnosti u dijelu unutrašnjeg vrednovanja evaluacije.*
- Projekat sadrži aktivnosti čija realizacija nije planirana za Opštinu.*
- Postoji očigledna nesrazmjera predloženog budžeta projekta i aktivnosti sadržanih u projektu.*

OBRAZLOŽENJE:

OSTALO:

.....

Predsjednik Komisije,

.....	član,	..... član,
.....	član,	..... član,
.....	član,	..... član.

Bijelo Polje,

Datum _____

**OPŠTINA BIJELO POLJE
PROJEKTNI OBRAZAC**

A. Opšte informacije

Naziv organizacije	Nevladina organizacija „Bjelopoljski demokratski centar”
Sjedište i adresa organizacije	Rasadnik bb, 84000 Bijelo Polje
Ime i prezime osobe odgovorne za realizaciju projekta	Zdravko Janjušević
Kontakt telefon	+382 68 571 321 , +382 69 256 213
Fax	
E-mail	demokratapb@hotmail.com
Broj zaposlenih u organizaciji	1
Oblast djelovanja organizacije	Demokratizacija društva , zaštita ljudskih i manjinskih prava ,socijalna zaštita i humanitarne djelatnosti.
Broj žiro – računa	510-14906-39
PIB	02649357

B. Projekat

Naziv projekta	Doprinos socijalnoj inkluziji Roma –„put do brže integracije u lokalnu zajednicu”
Traženi iznos sredstava	6.345,00 EUR
Da li se traže sredstva za projekat u cjelini ili samo dio projekta	Sredstva za projekat se traže u cjelini
Trajanje projekta	Šest mjeseci (6)
Oblast projekta	Obezbjedjuje ravnopravnost, visi nivo i kvalitet usluga u oblasti socijalne i dječije zastite i zastite i prava marginalizovanih grupa

C. Opis projekta

1. Opisati kako je kandidovani projekat povezan sa opštinskim planskim dokumentima

Ovaj projekat se u potpunosti oslanja na Lokalni plan akcije za integraciju Roma u Opštini Bijelo Polje 2013-2017 godina. Ovaj plan obuhvata Oblast obrazovanje u cilju 1. Uključiti što veći broj djece Romske populacije u obrazovni sistem, u cilju 2. Uključiti djecu Romske populacije upredškolske ustanove

U cilju 3. Povećati broj djece u početnim razredima osnovne škole

Takođe u cilju 5. Podrška roditeljima učenika LPA 2013-2017, u sklopu ovog cilja planirane su aktivnosti Radionice i fokus grupe sa roditeljima za nastavak školovanja

-osposobljavanje roditelja ili odraslih članova porodice za pomoć djeci pri savladavanju nastavnih sadržaja. U Aktivnosti ovog projekta su povezane i sa aktivnostima i ciljevima Lokalnog Akcionog plana iz oblasti socijalne i dječje zaštite. Aktivnosti su usmjerene na uključivanje starih i romske djece sa smetnjama u razvoju u odgovarajuće ustanove socijalne zaštite

2. Kratak sadržaj projekta

Informacije se odnose na: cilj projekta, ciljnu grupu, glavne aktivnosti, mjesto realizacije i vrijeme trajanja projekta. (na 1/2 strane)

Cilj projekta je stvaranje uslova za ostvarivanje brže socijalne inkluzije Roma u društvene procese kroz podsticaj korišćenja servisa za podršku socijalne zaštite.

Ciljnu grupu ovog projekta čine pripadnici romske populacije, zaposleni u organima Lokalne samouprave, zaposleni u institucijama koje se bave pružanjem socijalne zaštite

Glavne aktivnosti projekta su :

- ❖ Sprovođenje istraživanja o položaju Roma i izrada analize potreba Roma
- ❖ Izrada I faze Lokalnog plana za integrisanje Roma u Bijelom Polju
- ❖ Inkluzija djece Romske populacije u sistem predškolskog obrazovanja, od vrtića do fakulteta,
- ❖ Sprovođenje kampanje uključivanje starih i romske djece sa smetnjama u razvoju u odgovarajuće ustanove socijalne zaštite.
- ❖ Realizovanje Emisija o socijalnoj inkluziji i položaju Roma u društvu
- ❖ Obilježavanje svjetskog dana Roma.

3. Opis problema koji će se rješavati u okviru projekta

Opis problema treba da bude konkretan i specifičan (ne opisivati generalno stanje), obrazložen činjenicama i statističkim podacima (ukoliko se raspolože istim). Objasniti uzroke i posljedice problema i njegov uticaj na ljude u zajednici; obrazložiti zašto je rješavanje tog problema značajno za zajednicu.

Generalno posmatrano sa stanovišta uključenosti Roma odnosno sve opšte integracije u društvene tokove može se zaključiti da je izražen problem integracije Roma kako u sistemu obrazovanja tako i u sistemu socijalne zaštite. Na osnovu rezultata iz izvještaja o realizaciji aktivnosti koje je realizovala NVO, „Bjelopoljski demokratski centar, NVO, „E-Roma, kao i izvještaja Tima za praćenje primjene Lokalnog akcionog plana za integraciju Roma u Opštini Bijelo Polje za 2014 i 2015 godinu, prepoznat je kao nedostatak socijalne zaštite Roma i isključenost kroz izostanak uključivanja u ustanove koje se bave brigom o starim i iznemoglim licima, izostanak iz predškolskog, osnovnog, srednješkolskog i nivoa višeg obrazovanja. Isti nedostaci prepoznati su i u izvještaju pod nazivom Unapređenje kvaliteta i pristupačnosti socijalne i dječje zaštite za Rome koji je publikovala NVO, „Bjelopoljski demokratski centar za 2016 i prvi kvartal 2017 godine. Takođe vidljiv je izostanak uključivanja djece Romske populacije sa smetnjama u razvoju u institucije kao što su Mala grupna kuća, Dnevni centar i druge institucije. Podaci govore da ni jedan pripadnik Romske populacije nije korisnik usluga koje pružaju institucije iz oblasti socijalne zaštite pogotovu starijih lica i djece ometene u dječjem vrtiću na području Opštine Bijelo Polje. Takođe na osnovu podataka iz srednjih škola da se zaključiti da ni jedan pripadnik ove populacije nije završio srednju školu na području ove Opštine. U izvještaju JU Dom starih kao i izvještaju Dnevnog centra Tisa podaci govore da su svega dva lica ove populacije bila korisnici socijalnih servisa. Ovaj projekat će doprinijeti da se podigne nivo svijesti kod Romskog stanovništva o značaju uloge institucija koje se bave socijalnom zaštitom, obrazovanjem ali i inkluzijom ranjivih grupa te će doprinijeti i

direktno uključivanju Roma kako kao korisnika usluga tako i partnera na polju integriranja Roma u cjelokupan sistem socijalne zaštite i obrazovanja na području Opštine Bijelo Polje. Unapredjenje kvaliteta stanovanja Roma predstavlja osnovni preduslov emancipacije u savremeno društvo. Većina Roma žive u neopremljenim kućama ili barakama, tačnije svega 13% Romskih domaćinstava posjeduje neophodne uslove za život. Neophodni uslovi podrazumjevaju da domaćinstvo ima sledeće kućne uređaje: krevete, sto, frižider, šporet na drva, televizor. Optimalni životni uslovi podrazumjevaju da porodice žive (stanuju) u prostorijama u kojima krov ne prokišnjava, zatim da imaju obezbedjeno grijanje (uglavnom na drva), iz tog razloga je neophodno pod hitno raditi na stvaranju uslova za rješavanje stambenog pitanja većine Roma koji žive u Bijelom Polju. Prema istraživanju koje je sprovedla NVO „Bjelopoljski demokratski centar“, podaci govore da porodice žive (stanuju) u prostorijama u kojima krov ne prokišnjava, zatim da imaju obezbedjeno grijanje (uglavnom na drva), da imaju optimalnu električnu energiju; zatim da posjeduju kupatila (moke čvorove) koji zadovoljavaju minimum osnovnih higijenskih potreba.

Dvadeset devet romskih porodica nemaju, čak ni dio gore navedenih osnovnih uslova za normalnu egzistenciju. Što se tiče dvorišta, tj. kućnog eksterijera, uglavnom su dvorišta zapuštena; uzrok takvog stanja je što većina radno sposobnih Roma radi na otpadu, tj. rade sa gvoždjem, limarijom, posudjem i sličnim materijalima. Uočljivo je da ne posjeduju nijedno imanje koje bi se obrađivalo.

Prema raspoloživim podacima iz popisa iz 2011 godine na prostoru Crne Gore živi 14.628 domicilnih, 5.554 raseljenih i izbeglih i 288 lica iz inostranstva koji su se deklarirali kao pripadnici etničke zajednice Roma. Od ukupnog broja u opštini Bijelo Polje živi oko 370 Roma. Najveći broj romskog stanovništva je nezaposlen, bez adekvatnog smještaja, bez pristupa obrazovanju, socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti a ima i jedan broj onih pripadnika romske populacije

Analizom normativnog okvira u Crnoj Gori postoje zakoni kao što su Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, zakon o Radu i drugi zakoni koji propisuju prava koja pripadaju svim građanima a što je i proklamovano najvišim pravnim aktom Ustavom Crne Gore. I ako zakoni omogućuju sva prava Romi ta prava ne koriste. U Bijelom Polju prema podacima koje je NVO „Bjelopoljski demokratski centar“, dobila na osnovu analiza i istraživanja pokazuju da u ovoj Opštini nema ni jedan pripadnik ove populacije sa završenom srednjom školom ni se fakultetski obrazuje. Postojeći zakoni Crne Gore, prema kojima Romi imaju status nacionalne manjine, garantuju prava svim nacionalnim manjinama u Crnoj Gori. U slučaju Romske populacije, ta prava se rijetko koriste u praksi.

Crna Gora je usvojila Strategiju za rješavanje pitanja Roma, koja definiše osnovne probleme sa kojima se susreće romska populacija (inter alia registracija u matične knjige rođenih i pristup ostalim pravima)

Skupština Opštine Bijelo Polje je 28.12.2012 godine usvojila Lokalni akcioni plan integracije Roma u Opštini Bijelo Polje za 2013-2017 godinu koji, kojim su na kvalitetan način predložene aktivnosti nakon čije realizacije trenutno stanje bi se u znatnoj mjeri popravilo. Socijalna i zdravstvena zaštita Roma predstavlja jedan od najznačajnijih strateških ciljeva u implementaciji Lokalnog akcionog plana za integraciju Roma 2013-2017 godina.

Akcioni plan za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020 godina definiše pravce socijalne inkluzije ove marginalizovane populacije Akcionim planom u cilju 2.1. „planiran je cilj: Povećanje stepena upisa i smanjenje ranog napuštanja škole na svim nivoima obrazovanja definisane su aktivnosti koje imaju za cilj da doprinesu socijalnoj inkluziji Roma u sistem obrazovanja. Mjerom 2.1.1. obuhvaćen je način Uvođenja i jačanja uloge Saradnika u socijalnoj inkluziji Roma i Egipćana u oblasti obrazovanja. Imajući u vidu da LPA za integraciju Roma ističe u 2017 godini, neophodno je pod hitno izraditi novi dokument koji bi doprinio realizaciji aktivnosti socijalne i sve opšte integracije Roma na nivou lokalne zajednice.

S obzirom da u Bijelom Polju postoje Javne predškolske ustanove koje djeca Romske populacije ne posjećuju, neophodno je animirati roditelje i djecu kako bi doprinijeli socijalnoj inkluziji od ranog uzrasta. Ukoliko se ne uključe svi društveni akteri kao i nesprovođenje kontinuiranih aktivnosti na polju socijalne inkluzije Roma doći će do probubljivanja jaza između ove marginalizovane populacije i većinskog stanovništva a što će usporiti cjelokupan napredak društva.

4. Ciljevi projekta

Opšti cilj se odnosi na važnost projekta za društvo/zajednicu, dok se specifični ciljevi odnose na značaj projekta za korisnike i način na koji će koristiti ciljnoj grupi.

Opšti cilj ovog projekta je stvaranje uslova za ostvarivanje brže socijalne inkluzije Roma na lokalnom nivou u društvene procese, kroz korišćenje servisa za podršku socijalne zaštite .

Specifični ciljevi projekta su usmjereni na analizi potreba socijalnog Roma na području Opštine Bijelo Polje.

-Podizanje nivoa informisanosti Roma o postojećim pravima na uključivanje starih u programe zaštite koje pruža Dom starih u Bijelo Polje, uključivane djece romske populacije sa smetnjama u razvoju u programe i usluge koje pruža Dnevni centar TISA, Mala grupna kuća, Centar za podršku djeci i porodici.

-Edukacijom roditelja o važnosti obrazovanja stvorice se mogućnost za bržu i kvalitetniju integraciju ove populacije u društvene tokove .

-Povećanje senzibiliteta roditelja da djecu šalju u školu.

- Povećanje sve opšte informisanosti preko TV-a i promocija tradicije i kulture ovog naroda kroz direktno učešće u emisijama.

5. Korisnici (ciljna grupa) projekta

Opis ciljne grupe (položaj u zajednici; broj osoba koje će biti direktno obuhvaćene ovim projektom kao i onih koji će imati indirektnu korist od projekta).

Ciljne grupe ovog projekta su mladi pripadnici Romske populacije ,učenici , roditelji ,zaposleni u institucijama koje se bave socijalnom zaštitom i pružanjem servisa socijalne zaštite, zaposleni u organima Lokalne samouprave , predstavnici NVO-a koje se bave socijalnom zaštitom kao i ljudskim pravima.

Broj direktnih učesnika u projektu je 300, broj indirektnih korisnika je 2000 .

6. Očekivani rezultati projekta

Rezultati treba da budu mjerljivi, dostižni i jasno definisani.

Rezultati ovog projekta su:

R1.Formiran projektni tim od tri člana i savjetodavni odbor od pet članova

R2.Sprovedeno istraživanje na uzorku od 300 ispitanika

R3. Izrađen i publikovan izvještaj o analizi potreba Roma u Bijelom Polju

R4. Izrađena prva faz Lokalnog plana za integraciju Roma u Opštini Bijelo Polje za period 2018-2022

R5. Sprovedena kampanja uključivanja starih i romske djece sa smetnjama u razvoju u odgovarajuće ustanove socijalne zastite.Povećan broj korisnika socijalnih servisa Romske populacije za pet osoba

R6.Animirani roditelji da šalju djecu u vrtiće broj djece koja borave u vrtiću.

R7 Emitovano šest emisija na TV-u o društvenom položaju Roma

R8.Aanimirani roditelji da djecu šalju u školu,povećan broj učenika koji žele da nastave školovanje

R9.Obilježen sjetski dan roma , organizovana panel diskusija i podijeljen školski pribor.

R10.Organizovane dvije pres konferencije i dvije emisije o značaju realizacije projekta, sprovedena evaluacija projekta

7. Detaljan opis aktivnosti projekta

Navesti naziv i detaljan opis svake aktivnosti planirane za realizaciju projekta (opis aktivnosti, očekivani rezultat i gdje će se aktivnosti odvijati, osobe odgovorne za realizaciju i lica koja će biti angažovana u okviru navedene aktivnosti).

AKTIVNOST 1: Formiranje projektnog tima i savjetodavnog odbora projekta

Ova aktivnost će se realizovati u prvom mjesecu realizacije projekta a ima za cilj formiranje projektnog tima koji će rukovoditi realizacijom projekta. Ovaj tim će biti sastavljen od :kordinatora projekta,asistenta na projektu i finansirskog menadžera. Projektni tim ima zadatak da rukovodi projektom stara se o realizaciji

aktivnosti . U toku ove faze će se sklopiti ugovori sa osobama zaduženim za realizaciju aktivnosti na projektu kao i sa osobama za pripremu i dizajn promotivnog materijala .Takođe će se napraviti plan realizacije aktivnosti i odrediti termini realizacije aktivnosti , kao i termini medijskih nastupa i pres konferencija i izvršiti detaljna priprema emitovanja emisija o položaju Roma na lokalnoj televiziji Sun.Projektni tim će održavati mjesečne sastanke gdje će se praviti presjek stanja u realizaciji aktivnosti, predlagati i donositi zaključke o dinamici realizacije aktivnosti. NVO„Bjelopoljski demokratski centar“će formirati savjetodavni odbor koji će raditi na volonterskoj osnovi i koji će kroz savjete i prijedloge davati doprinos realizaciji projektnih aktivnosti. Savjetodavni odbor će najmanje jednom mjesečno u toku trajanja projekta održavati sastanke i u formi prijedloga upućivati ideje i inicijative koje doprinose kvalitetu realizacije projekta.

AKRIVNOST 2: Istraživanje i analiza potreba socijalne inkluzije Roma u Opštini Bijelo Polje

Ovu analizu ćemo izvršiti na osnovu podataka do kojih dođemo kroz anketu koju planiramo da sprovedemo. U toku ove aktivnosti anketari će posjetiti romska naselja i u direktnoj komunikaciji sa pripadnicima romske populacije, kroz ankete otvorenog tipa, postavljajući pitanja Romima i zapisivati njihove odgovore. Rezultati do kojih dođemo će biti obrađeni i analizirani, a kasnije će biti objavljeni u publikaciji koju planiramo da objavimo na kraju ove aktivnosti. Takođe, rezultati će biti predstavljeni na lokalnoj televiziji. U ovoj anketi će se poseban fokus staviti na socijalni položaj Roma, njihovo obrazovanje, posjedovanje ličnih dokumenata, njihovu uključenost u društvene tokove, njihovu percepciju svog društvenog položaja.Ova anketa će se raditi na uzorku od 300ispitanika a radiće je dva anketara preko posebno dizajniranog upitnika koji će se koristiti kao metod realizacije ove aktivnosti. Svi dobijeni podaci će se koristiti za izradu prve faze LPA za integraciju Roma za period 2018-2022godina. Aktivnost će se realizovati u prvom i drugom mjesecu realizacije projekta. Za realizaciju su odgovorni projektni asistent i anketari.

AKTIVNOST:3 Formiranje multidisciplinarnog tima za izradu prve faze Lokalnog plana za integraciju Roma u Opštini Bijelo Polje

Ovaj tim će formirati u okviru NVO „Bjelopoljski demokratski centar,, a nakon obavljenog razgovora sa predstavnicima lokalne uprave i institucijama koje su zadužene za pružanje socijalne zaštite. Multidisciplinarni tim će brojati sedam članova, sastavljen od predstavnika Opštine Bijelo Polje, Centar za socijalni rad, Zavod za zapošljavanje, NVO-a, Romske zajednice .Za potrebe izrade ovog planskog dokumenta će biti angažovan Stručni konsultant koji će biti izabran na osnovu javnog poziva koji raspiše NVO„Bjelopoljski demokratski centar.Rukovodilac tima će biti Predstavnik NVO„Bjelopoljski demokratski centar,,Uloga tima je da informacije dobijene po osnovu istraživanja sublimira u jednu cjelinu tj. izvještaj o stanju na terenu , te na osnovu tih informacija započne izradu Lokalnog plana za integraciju Roma u Opštini Bijelo Polje za 2018-2022godinu.

AKTIVNOST 4 :Izrada prve faze Lokalnog plana za integraciju Roma u Opštini Bijelo Polje za period 2018-2022

Nakon izrade draft verzije Lokalnog plana za integraciju Roma u Opštini Bijelo Polje ,članovi multisektorske radne grupe će uz koordinaciju projektnog tima uputiti inicijativu predsjedniku Opštine da formira radnu grupu koja će izraditi nacrt dokumenta i isti predložiti Skupštini na usvajanje.Nakon izrade , pomenuti plan će u formi prijedloga biti stavljen na javnu raspravu .U toku ove aktivnosti projektni tim NVO Bjelopoljski demokratski centar će organizovati dvije javne rasprave i jednu stručnu raspravu o predloženom dokumentu. Po dobijanju komentara, sugestija i prijedloga multidisciplinarni tim će izraditi finalnu verziju LPA i istu dostaviti Skupštini Opštine na usvajanje. U toku izrade LPA , NVO,, Bjelopoljski demokratski centar će konsultovati i eksperte OESCE-a koji imaju iskustva u izradi ovih dokumenata i kroz samu izradu LPA za Opštinu Bijelo Polje za period 2013-2017 godinu.Predstavnici OSCE-a su izrazili spremnost da nam svojim sugestijama pomognu u izradi što kvalitetnijeg dokumenta.Očekivani rezultat ove aktivnosti bi bio usvojen LPA za integraciju Roma za period 2018-2022 godina .Ova aktivnost će se realizovati u četvrtom, petom i šestom mjesecu realizacije projekta.

AKTIVNOST 5: Sprovođenje kampanje uključivanje starih i romske djece sa smetnjama u razvoju u odgovarajuće ustanove socijalne zaštite

Na području Opštine Bijelo Polje se nalaze i djeluju institucije kao što su JU, „Dom starih, „JU, „Dnevni centar TISA, „Ove institucije se bave pružanjem usluga kao i njegom starih lica i djece sa smetnjama u razvoju.

Dom Starih pruža institucionalnu brigu starim licima, odraslim invalidnim licima, hronično-duševno oboljelim starim licima. Prema podacima u Domu starih boravi 150 korisnika pomenutih usluga. U 2016 godini kroz aktivnosti koje je sprovela NVO, „Bjelopoljski demokratski centar, „jedan Rom je bio korisnik pomenutih usluga koje pruža ova institucija.

U Bijelom Polju postoje i institucije kao što su Dnevni centar Tisa pruža usluge djeci ometenom u razvoju. Takođe u 2016 godini imali smo jednog korisnika ovih usluga. Neophodno je napomenuti da postoji i servis, „Mala grupna kuća, „koja pruža usluge za djecu ometenu u psiho fizičkom razvoju koja je otvorena krajem 2015 godine u Bijelom Polju. U pomenutoj ustanovi servise koje pruža ta ustanova nije koristilo ni jedno romsko dijete. Iz tog razloga NVO, „Bjelopoljski demokratski centar, „tokom ove faze projekta potpisati memorandum o saradnji sa JU Dom Starih I Dnevnim centrom Tisa i „Malom grupnom kućom, „Memorandumom će se definisati modaliteti saradnje oko animiranja Roma da koriste usluge koje pružaju ove institucije za 2017 godinu.

Ova aktivnost obuhvata izradu flaera koji će sadržati informacije o vrstama usluga koje pružaju institucije socijalne zaštite na području Opštine Bijelo Polje. Informativni materijal će biti distribuiran u naseljima u kojima žive Romi.

Takođe planiramo da u toku ove aktivnosti organizujemo dvije tribine u romskim naseljima koje će biti organizovane sa ciljem upoznavanja sa mogućnostima korišćenja usluga institucija koje se bave zaštitom starih i iznemoglih lica i djece ometene u razvoju kao i animiranje Roma da koriste te usluge radi poboljšanja kvaliteta života. Volonteri NVO, „Bjelopoljski demokratski centar, „će biti uključeni u ovu aktivnost sa ciljem animiranja djece sa smetnjama u razvoju da se uključe u odgovarajuće ustanove. Takođe volonteri će periodično obilaziti stara i iznemogla lica ali i mlade i pomagati im oko kupovine namirnica odnosno kućnih potrebnosti i družiti se sa njima. Ova aktivnost će trajati tri mjeseca (III, IV, V mjesec) a za njenu realizaciju je zadužen koordinator projekta i projektni tim.

AKTIVNOST 6: Inkluzija djece Romske populacije u sistem predškolskog obrazovanja, „od vrtića do fakulteta, „

NVO, „Bjelopoljski demokratski centar, „će potpicati memorandum o saradnji sa JU Predškolska ustanova Dušo Bsekuć, „iz Bijelog Polja u cilju aktivnosti animiranja romske djece i njihovih roditelja da koriste usluge ove predškolske ustanove. U realizaciju ove aktivnosti biće uključeno pet volontera koji će se družiti sa djecom i time doprinijeti da se adaptiraju na boravak u vrtiću. Ova aktivnost će se realizovati u drugom trećem mjesecu realizacije projekta a ima za cilj da animira djecu Romske populacije da se uključe u sistem predškolskog obrazovanja. Pored uključivanja volontera na početku ove aktivnosti angažovaće se dva asistenta (od kojih će jedan biti psiholog) koji će raditi prvo sa roditeljima a zatim i sa djecom prije odlaska u vrtić kako bi ih pripremili da borave u vrtiću. Personalni asistenti će raditi sa djecom dva puta sedmično po tri sata u trajanju tri mjeseca gdje će sa njima provoditi vrijeme kroz program obrazovanja kako bi ih ojačali da mogu samostalno boraviti u vrtiću. Za realizaciju aktivnosti je odgovoran

AKTIVNOST 7. Realizacija emisija na lokalnoj televiziji „SUN“ o položaju Roma u društvu

Cilj ove aktivnosti je da se javnost upozna sa problemima Roma, ali i njihovim potrebama sa posebnim akcentom na rješavanje problema iz oblasti socijalne zaštite. Takođe ova aktivnost ima za cilj da doprinosi samouključivanju Roma u društvene procese. U ovim emisijama biće predstavljeni rezultati ankete o potrebama i problemima Roma. Takođe, predstavimo romsku kulturnu baštinu, tradiciju i običaje Roma. U emisijama će učestvovati i govoriti o Romima kroz istoriju i sami pripadnici ove marginalizovane grupe. S obzirom da nema

informativog programa koji obuhvata Rome, ovo će biti prilika da se Romi ali i svi građani informišu o najelementarnijim dešavanjima u zajednici. Tokom trajanja projekta , jednom mjesečno će biti emitovan dnevnik događaja na romskom jeziku takozvani „Romski žurnal “ na TV SUN.U toku trajanja projekta će se emitovati 6 emisija o položaju Roma.

AKTIVNOST 8: Priprema i organizacija radionica za roditelje i djecu pripadnike Romske populacije na temu obrazovanja i školovanja

Ova aktivnost ima za cilj da osnaži roditelje i ujedno ih animira da šalju djecu u školu s jedne strane a sa druge da pomogne učenicima koji su se upisali u prvi razred da nastave školovanje .Na početku ove aktivnosti održale bi se po jedna radionica sa roditeljima djece romske nacionalnosti i to u naseljima Rakonje i Strojtanica , jedna serija radionica bi se održala u OŠ“Marko Miljanov“, a druga u OŠ „Pavle Žižić u Njegnjevu.Ove radionice bi vodili psiholog i pedagog koji bi roditelje edokovali o zanačaju školovanja njihove djece.Za potrebe realizacije ove aktivnosti angažovao bi se po jedan personalni asistent u pomenutim školama kako bi pružao podršku učenicima u procesu školovanja.Aktivnost će trajati tri mjeseca od upisa djece pa do prvog raspusta.Za realizaciju ove aktivnosti odgovoran je koordinator projekta. U toku realizacije ove aktivnosti biće uključena dva volontera koja će prisustvovati radionicama i dijeliti brošure učenicima i razgovarati sa njima . Za realizaciju ove aktivnosti je odgovoran projektni koordinator.

AKTIVNOST 9 :Obilježavanje svjetskog dana Roma

NVO„Bjelopoljski demokratski centar,, vtrć tadicionalno treću godinu za redom organizuje obilježavanje Svjetskog dana Roma u Bijelom Polju.U okviru ove aktivnosti biće održana panel diskusija na temu „Položaj Roma u društvu“.Tibina će okupiti Rome, predstavnike Opštine, predstavnike Ministarstva za Ljudska i manjinska prava , predstavnike OSCE Misije , predstavnike Nevladinih organizacija koje se bave pitanjima Roma iz Opštine Bijelo Polje.Na panel diskusiji će govoriti prestavnici Roma, Predstavnicima Lokalne samouorave . S obziraom da je jedan od razloga napuštanja školovanja nakon upisa djece nemogućnost roditelja da im obezbijede školski pribor i odjeću ova aktivnots stimulativnog i podsticajnog karaktera a ima za cilj da ohrabri djecu injihove roditelje da zajednica ima senzibiliteta i da je spremna da pomogne ugroženim i marginalizovanim grupama kao što je Romska populacija .Na ovaj način bi se donekle stvorili optimalni uslovi za školovanje djece pripadnika romske populacije.Torbe i školski pribor će se obezbijediti za 25 polaznika prvog razreda osnovne škole i za 15 učenika ostalih razreda iz najugroženijih porodica.Za realizaciju ove aktivnosti je zadužena NVO“Bjelopoljski demokratski centar“ i koordinator ovog projekta.Za realizaciju ove aktivnosti je zadužena NVO“Bjelopoljski demokratski centar“ i koordinator ovog projekta.

Aktivnost 10: Medijska prezentacija projekta i evaluacija

U toku realizacije ovog projekta biće organizovane dvije radio i dvije TV emisije. Emisije su edukativnog karaktera a u njima će učestvovati i pripadnici Romske populacije. S obzirom da u Bijelom Polju postoji lokalna televizija SUN koja emituje program preko kavlovskog operatera moći će da se vide i čuju aktivnosti ali i poruke koje će biti usmjerene prema institucijama i organizacijama da se intezivnije uključe u proces rješavanja problema sa kojim se suočava ova populacija.

U toku ove aktivnosti projektni tim će vršiti evaluaciju projekta a na kraju će angažocvati eksternog evaluatora koji će izvršiti procjenu uspješnosti realizacije aktivnosti i projekta u cjelini.

8. Plan implementacije aktivnosti

Aktivnost	Mjesec											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

AKTIVNOST1: Formiranje projektnog tima i savjetodavnog odbora projekta	X												
AKRIVNOST 2: Istraživanje i analiza potreba socijalne inkluzije Roma u Opštini Bijelo Polje	X	X											
AKTIVNOST3: Formiranje multidisciplinarnog tima za izradu prve faze Lokalnog plana za integraciju Roma u Opštini Bijelo Polje		X											
AKTIVNOST 4 : Izrada prve faze Lokalnog plana za integraciju Roma u Opštini Bijelo Polje za period 2018-2022				X	X	X							
AKTIVNOST 5: Sprovođenje kampanje uključivanje starih i romske djece sa smetnjama u razvoju u odgovarajuće ustanove socijalne zaštite			X	X	X								
AKTIVNOST 6: Inkluzija djece Romske populacije u sistem predškolskog obrazovanja, od vrtića do fakulteta,,			X										
AKTIVNOST 7. Realizacija emisija na lokalnoj televiziji „SUN“ o položaju Roma u društvu	X	X	X	X	X	X							
AKTIVNOST 8: Priprema i organizacija radionica za roditelje i djecu pripadnike Romske populacije na temu obrazovanja i školovanja		X	X	X									
AKTIVNOST 9 : Obilježavanje svjetskog dana Roma						X							
Aktivnost 10: Medijska prezentacija projekta i evaluacija						X							

9. Vremenski okvir aktivnosti

Projekat će trajati **Šest (6) mjeseci**

10. Način praćenja i procjena uspješnosti projekta

Navesti metode i kriterijume za procjenu uspješnosti projekta.

NVO „Bjelopoljski demokratski centar« će na početku realizacije projekta formirati savjetodavnu grupu koja će raditi na volonterskoj osnovi u kojoj će se uključiti predstavnike NVO „E-Roma,, , predstavnika TV SUN i jednog predstavnika štampanog medija U prvoj fazi realizacije projekta će se formirati projektni tim koji će imati zadatak da redovno sačinjavaju izvještaj o realizaciji aktivnosti . Takođe će u praćenju i procjeni uspješnosti realizacije ovog projekta uključiti svi relevantni subjekti kao i sama javnost. U toku realizacije

projekta biće održane dvije konferencije za medije na kojima će se prezentovati realizacija planiranih aktivnosti. Tokom realizacije pojedinačno svake aktivnosti podijeliti će se upitnici i evaluacioni listovi gdje će učesnici ocjenjivati uspješnost realizacije te aktivnosti, nakon čega će se sačinjavati izvještaji o realizaciji aktivnosti. Na samom kraju realizacije programa biće angažovan i eksterni evaluator koji će napraviti izvještaj o procjeni uspješnosti realizacije projekta i isti dostaviti projektnom timu sa kojim će biti upoznata javnost putem pres konferencije. Prilikom realizovanja aktivnosti biće obavještavani i članovi komisije za raspodjelu sredstava NVO-a Opštine Bijelo Polje. Finalni izvještaj će se dostaviti pomenutoj komisiji.

11. Održivost projekta

Navesti oblike održivosti projekta, gdje je to moguće.

Finansijaska održivost projekta se ogleda kroz nadogradnju saradnje sa institucijama koje se bave socijalnom zaštitom i međunarodnim organizacijama i fondacijama, koje su iskazale spremnost da se uključe u nastavak realizacije aktivnosti čija bi realizacija dovela do bržeg načina rješavanja problema. Ovaj vid održivosti predstavljaju i sredstva od Opštine Bijelo Polje koja su usmjerena na implementaciji Lokalnog akcionog plana za Integraciju Roma za period 2018-2022.

Institucionalna održivost obuhvata otvaranje kancelarije za Romska pitanja uključivanje kancelarije kao i Opštine Bijelo Polje i Ministarstva za ljudska i manjinska prava Ctna Gore u realizaciji aktivnosti integrisanja Roma u Bijelom Polju u društvene procese.

Strateška održivost obuhvata usvajanje analize potreba Roma kao i izradu i usvajanje Strategije i novog akcionog plana za integraciju Roma za 2018 -2022godinu.

12. Naziv i uloga partnera u projektu

U realizaciji ovog projekta kao partner biće uključena Nevladina organizacija E-Roma. Uloga partnera se ogleda u tome da će predstavnik ove partnerske Nevladine organizacije biti uključen u projektnom timu ovog projekta kao i u savjetodavnom odboru. Partnerska organizacija će raditi na implementaciji projekta i kroz animiranje Romske populacije da se uključi i koristi servise socijalne podrške. Takođe uloga partnera je da pruža logističku podršku anketarima na terenu, odnosno u Romskim naseljima.

13. Da li Vaša organizacija ima iskustva u prethodno realizovanim projektima iz ove oblasti?

Navesti realizovane projekte kao i donatore u prethodnom periodu.

NVO „Bjelopoljski demokratski centar“ ima iskustva u realizaciji projekata u proteklom periodu, od osnivanja organizacija je realizovala projekte od opšteg interesa.

U 2013 godini iz ove oblasti realizovali smo projekat pod nazivom: Socijalna zaštita i integracija romske populacije u društvene tokove Opštine Bijelo Polje. Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću u iznosu od 2100eura

U 2014 godini iz ove oblasti realizovali smo projekat pod nazivom: Socijalna i zdravstvena zaštita Roma – „Put za bržu integraciju u savremenom društvu.“ Donator projekta je Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću u iznosu od 2800eura

U period decembar 2015/april 2016 godina realizovan je projekat pod nazivom Unapredjenje kvaliteta i pristupačnosti socijalne i dječje zaštite za Rome „Pravi put za socijalnu inkluziju“ podržan od Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću u iznosu od 4.500.za 2015godinu.

U 2016 godini projekat pod nazivom Jačanje socijalne inkluzije Roma u društvene tokove Opština Bijelo Polje, Pljevlja i Berane, „Pravi put do cilja“ podržan od Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću u iznosu od 4.572.za 2016godinu.

D. Budžet projekta

Opis troškova	Jedinica mjere	Broj/Količina	Cijena	Ukupan budžet	Potraživanje od Opštine/Komisi je	Sopstvena sredstva	Doprinos drugih donatora
Naziv				Iznos	Iznos	Iznos	Iznos
Aktivnost 1 Formiranje projektnog tima i priprema realizacije projekta							
Troškovi pripreme projekta	mjesec	1	70,00	70,00	70,00		
Aktivnost 2: Analiza potreba Socijalne inkluzije Roma							
Izrada i straživanje upitnika za istraživanje	komad	350,00	0,50	125,00	125,00		
Angažovanje konsultanta za izradu Analize potreba Socijalne inkluzije	po osobi	1	200	200,00	200,00		
Publikovanje studije socijalne inkluzije	komad	100	1,00	100,00	100,00		
Aktivnost 3 i 4: Formiranje multidisciplinarnog tima za izradu Lokalnog plana							
Troškovi multidisciplinarnog tima (zakup sale, sastanki, osvjezene	ukupno	1	200,00	200,00	200,00		
Aktivnost 5 Sprovođenje kampanje uključivanje starijih i romske djece sa smetnjama u razvoju u odgovarajuće ustanove socijalne zaštite							
Organizovanje radionica u romskim naseljima	po radionici	2	60,00	120,00	120,00		
Aktivnost 6: Inkluzija djece Romske populacije u sistem predškolskog obrazovanja, od vrtića do fakulteta,							
Angažovanje personalnog asistenta	po osobi/mjesec	2x2	100,00	400,00	400,00		
Izrada informativnih	po	200	1,10	220,00	220,00		

brošura za roditelje	komadu						
Troškovi materijala za podršku djeci	po komadu	5	30	150,00	150,00		
Aktivnost 8: Priprema i organizacija radionica za roditelje i djecu pripadnike Romske populacije na temu obrazovanja i školovanja							
Angažovanje pedagoga	po osobi	1	150,00	150,00	150,00		
Angažovanje psihologa	po osobi	1	150,00	150,00	150,00		
Troškovi materijala	po radionici	2	50,00	100,00	100,00		
Aktivnost 9 : Obilježavanje Svjetskog dana Roma							
Zakup sale	po zakupu	1	60,00	60,00	60,00		
Prevoz djece	po prevozu	2	40,00	80,00	80,00		
Ozvučenje zakup	Po danu	1	80,00	80,00	80,00		
Kupovina školkih torbi za romsku djecu	po komadu	40	10,00	400,00	400,00		
Kupovina školskog pribora	po komadu	40	5,00	200,00	200,00		
Aktivnost 10: Medijska prezentacija projekta i evaluacija							
Zakup pres sale	po zakupu	2	50,00	100,00	100,00		
Troškovi TV emisija	po emisiji	6	150,00	900,00	900,00		
Troškovi emitovanja Romskog žurnala	po emitovanju	12	100,00	1200,00	1200,00		
Troškovi Evaluacije	po evaluatoru	1	100,00	100,00	100,00		
Honorari							
Honorar koordinatora projekta	po mjesecu	6	100,00	600,00	600,00		
Honorar Asistenta	po mjesecu	6	40,00	240,00	240,00		
Honorar Finansijskog menadžera	po mjesecu	2	50,00	100,00	100,00		

Administrativni troškovi							
Troškovi telefona i internet	po mjesecu	5	20,00	100,00	100,00		
Režijski troškovi	po mjesecu	5	30,00	150,00	150,00		
Ukupno:				6.345,00 EUR	6.345,00 EUR	€	€

Preporuka:

- Troškovi plata/honorara ne treba da prelaze 30 % ukupnog budžeta projekta. Isti će biti predmetom procjene od strane Komisije.
- Projekat može da sadrži i dopunsku dokumentaciju (skice, planove, crteže, fotografije, brošure, CD prezentacije i slično).

Bijelo Polje
30.06. 2017. godine

MP

Ovlašćeno lice NVO
Zdravko Janjušević
